

Opis źródła:

Gazeta Korrespondenta Warszawskiego i Zagranicznego - jest to gazeta wydawana w latach 1792 - 1835 w Warszawie, skupiająca się na wiadomościach z zagranicy, a także na informacjach z Ziemi Polskich. Początkowo czasopismo nosiło nazwę "Korrespondent Warszawski Donoszący Wiadomości Krajowe i Zagraniczne", jednakże od 1815 roku nastąpiła zmiana nazwy na "Gazeta Korrespondenta Warszawskiego i Zagranicznego. W późniejszym okresie nastąpiło jeszcze kilka zmian nazwy, m.in. na "Korrespondent Warszawski", a następnie "Korrespondent". Niżej prezentowany tekst źródłowy jest fragmentem jednego z artykułów, w którym mowa jest o wojskach francuskich okupujących północne Włochy, jak również o utrudnianiu działań handlowych Anglii.

Miejsce i data wydania:

Warszawa 1807, nr 83

Miejsce przechowywania oryginału źródła:

Biblioteka Kórnicka Polskiej Akademii Nauk. Dostępne również w wersji zdigitalizowanej, online:

<https://www.wbc.poznan.pl/dlibra/show-content/publication/edition/143958?id=143958>

Tekst źródła (fragment):

Listy z Włoch zawierają w sobie następujące szczegóły względem osadzenia wojskiem Francuzkim miasta Liwurny i innych brzegów: - "Od roku 1796, gdy wojsko Francuzkie weszło do Włoch i gdy tym sposobem zmniejszono handel Angielski w tym kraju, można było uważać miasto Liwurnę, mające zawsze najważniejsze i najzyskowniejsze interesa z Anglią, za najznakomitszy skład towarów Angielskich we Włoszech. Sam nawet Napoleon gdzie przez długi czas sprzyjano wszystkiemu, co miało niejaki stosunek z Anglią, nie mógł wyrównać Liwurnie".

[...]

Mówią, iż Cesarz Franciszek uda się z Salzburga do Inspruka, i tam będzie się widział z Cesarzem NAPOLEONEM, który jest spodziewany w Wenecyi... Arcy-Xiążę Karol ma tam być także obecny.

Słowniczek pojęć

Liwurna - inaczej: Livorno. Miasto w Toskanii nad Morzem Tyrreńskim

Napoleon - francuski dowódca wojskowy i przywódca polityczny; jako Napoleon I był cesarzem Francuzów oraz głową I Cesarstwa Francuskiego. Więcej:

https://pl.wikipedia.org/wiki/Napoleon_Bonaparte

Nie mógł wyrównać - inaczej: nie mógł dorównać

Cesarz Franciszek - Franciszek II Habsburg, ostatni cesarz rzymski, pierwszy cesarz Austrii jako Franciszek I. Ojciec Marii Ludwiki, drugiej żony Napoleona. Władał w latach 1792 - 1835. Więcej: https://pl.wikipedia.org/wiki/Franciszek_II_Habsburg

Inspruk - inaczej: Insbruck

Arcy-Xiążę Karol - Karol Ludwik Habsburg. Arcyksiążę austriacki, dowódca i teoretyk wojskowy, generał armii austriackiej, następnie najwyższy jej dowódca. Został odwołany z armii po podpisaniu rozejmu z Napoleonem za plecami cesarza Franciszka I. Więcej: https://pl.wikipedia.org/wiki/Karol_Ludwik_Habsburg

Pytania do źródła

Pytania do uczniów szkoły podstawowej:

1. W jaki sposób, w świetle tekstu źródłowego, Francja szkodziła Anglii w czasie wojen napoleońskich? Jaką rolę w tej kwestii odgrywały Włochy?
2. Jakie były przyczyny wybuchu wojen napoleońskich? Jaki ustrój panował wówczas we Francji?
3. Jakie były przyczyny wybuchu rewolucji francuskiej?
4. Wymień trzy najważniejsze, twoim zdaniem, postanowienia Kongresu Wiedeńskiego. Uzasadnij swoją odpowiedź.

Pytania do uczniów szkoły średniej:

1. Jakie wydarzenie miało miejsce w 1796 roku, które wpłynęło na handel we Włoszech?
2. Jakie plany miał Cesarz Franciszek, według informacji zawartych w tekście?
3. Jaką rolę odgrywał Arcyksiążę Karol w opisanych wydarzeniach?
4. Dlaczego miasta takie jak Wenecja były ważne dla Napoleona?

Wskazówki:

Odpowiadając na pytania warto zwrócić uwagę na to, w jaki sposób finansowane były działania wojenne i z jakiego źródła, najczęściej, czerpały kraje. Napoleon w czasie wojen nałożył blokady handlowe na Anglię, sprawiając w ten sposób, że Anglicy ponosili wielkie straty ekonomiczne, co zaś, z kolei, przekładało się na problem z finansowaniem wojska oraz sprzętu.

Francja na przełomie XVIII i XIX wieku przechodziła wiele gwałtownych zmian ustrojowych. Rozpoczęło się od obalenia monarchii w trakcie rewolucji francuskiej, by, następnie, proklamować republikę, zaś jeszcze później nastąpiło przejście władzy przez Napoleona i republika zamieniła się w dyktaturę, a następnie cesarstwo. Po zakończeniu rewolucji i po upadku Napoleona zwołany został Kongres Wiedeński w celu przywrócenia ładu sprzed wybuchu wojen i rewolucji.

Najważniejsze cezury:

1789 - 1799 - Rewolucja Francuska, obalenie monarchii Burbonów

1799 - zamach stanu i przejście władzy przez Napoleona

1803 - 1815 - Wojny Napoleońskie

Literatura pomocnicza:

Chwalba A., *Historia Powszechna. Wiek XIX*, Warszawa 2013.

Imię i nazwisko osoby opracowującej rekord: Łukasz Wołczyk